

Abonnement pour un an
300 piasters
Edition spéciale. 500 ptrs.

Adresse :
"Idjtihad," Constantinople

Téléph. st. 865

XXII ème ANNÉE

1927, 1 Mars No223

الاجتهاد

IDJTIHAD

علمی، ادبی، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنه لکي [۲۴ نسخه]
نورکيا ايجون ۲ ، خارج ايجون
۳ ، اعلا کاغذلیسی ۵ لیرادر .

اداره خانه سی :

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوی »

تله فون : استانبول ۸۶۵

یکرمی ایکنجی سنه

نومرو ۲۲۳ - ۱ مارت ۱۹۲۷

باش وکیلز عصمت پاشانک اقتصادی دوشونجه لری

یکانه تعیش واسطه سی یکدیگری بیك اولمشدر .
محاربه نك خیرکارلغه اینانان و اونا مدحیه یاپانلر حیوانات
سفلیه نك بوضر ورترنده دلیل واستناد آراماق ایسته مشلدر .
حالبوکه اکمل مخلوقات اولماقله مفتخر اولان بشرک ،
کندی حیات و سیرنک مؤبدنه سنی حیوانات سفلیه حیاتنده
آراماسی چوق آلمدر اعتقادنده یز .

بز شوسطرلری یازارکن علاوه ایتمی یز، که مدافعه
مفهومی محاربه مفهومندن آیرماقده یز. تعیب ایتدیگمز
آنحاق حربك متعرض شکلیدر، مدفعه حالنده کی حرب
دکل. بزحربی تلغین ایدرکن مدافعه بی واقتدار مدافعه بی
تقدیس وتعظیم اتمکده تردد ایتمی یز. بو کوروشمزی
وبو آ کلایشمزی اون بش سنه اول ۲۷ نومرولو (اجتهاد)ک
(مظلوم اولماق ظالم اولماق دیمکدر) عنوانلی مقاله سنده
شرح وایضاح ایتشدک. ظالمه وجود ویرن مظلوم اولماق
استعدادیدر. بوسبیله ضعیفلق بزجنایتدر، که مستحق
جزاسی اعدامدر دیمشدک. بواعتبارله ظالمی ترک ظلم
ایتمیه دعوتدن زیاده مظلومی قوتلی اولماه واوزم رنده
ظلم وتعدی اجرا اولوناماز برحاله کلمیه، خصمنه حرمت
وحسن معاشرت مجبوری تی تلقین ایدمک حاله کلمیه
دعوت ایتمی یز .

بیوک (شکسپر) ، (ژول سهزار) درامنده
(قاسیوس) ک اغریه شوسوزی قومبشدی :
«رومالیرک قورقاق سوروبه تحول ایتدیگنی کورد-
یکندن در، که قبصرلر یرتیجی قوردلر اولایلیدر!»

عصمت پاشانک تجارت اوطله لری قونغر-سنده کی
سوزلری نظر دقتی چوق جلب ایتدی. هرکون جیقان
رفیقلمز بوندن چوق بحث ایتدیلر و باش وکیل پاشا
حضر تلیرنک کوروشی وقاورایشی حقنده ثنا کار سطرلر
یازدیلر. بونطقک تمامی ۱۴ شباط ۱۹۲۷ تاریخلی (قدام)
رفیقمزده مضبوطدر. عصمت پاشانک بوسوزلری ای
بر دولت آدمی استعدادیه متصف اولدینی حقنده کی
فکرلری تقویه ایتشدر .

اجتهادک مدیر فکرلیرنک، تعبیردیگرله محور فکرلیرنک،
یعنی یکرمی ایکی سنه دنبری اطرافنده دور ایتدیکی
پره نسپ لک برنجیدی :

«صیرت لک اقدم واقعه سی صیرت وهدایدر :
«اعتقادینی انتخاب و اظهارده صیرت اولمایانه کی مسرور و منک
یاربسی ضایع ایدر .»

پره نسپی اولدینی کیی ایکنجی پره نسپی ده
شخصی، معشری، سیاسی استقامت لک ده آناسی اقتصادی
استقامتدر .

پره نسپی در؛ بوده ایکنجی محور فعالیت در. عسکری
جدال لر، عارضی وموقت جدالدر. دائمی، طبیعی
وحیاتی حرب - شهمنز - اقتصادی حربدر. مدنیک
بو حربی تأیید ایتشدر؛ دیگر تعبیرله بو حربک، مسالاح
حربک یرینه قائم اولیشی مدنیک ایلك پایه سی اولمشدر.
ابتدائی حیوانلر ايجون، نباتی غذا بولما دیق لری زمان

موضوعدن بر آز اوزاقلاشدق کیمی کورونه بیلیر. فقط اعتقاد منجه موضوعك قلنه دها زباده یا قلاشماقده یز. بردهای عسکری، وجوده کتیردیکی قونله ناصل تور کیه یی سیاسی اسارت و زلندن قورتارماق معجزه سنی کو سترمش ایسه، اسارتلرک آز کوزه کوروننی اولماقده برابر الک آز محقری، الک آز آغیری اولمایان اسارت اقتصادیه دن قورتولماق ایچون ده اقتصادی موهبلر مرکز عظیم بر قوت وجوده کتیرمه سنه انتظار ایده جکز.

حکیم اجتماعی و یوک عالم دو قنور (کو ستا و لوبون) ک شرح و تصنیف ایتدیکی اوزره حقیقت لر ایکی نوعدر: اولو حقیقت لر، دیری حقیقت لر. اولو حقیقت لر یالکیز بر بیلکی حالنده قالا و فعل و عمله منقلب اولمایان حقیقتلردر. جانی حقیقتلر در حال فعل و عمل حالنده تجلی ایدن حقیقتلردر. مثلاً تجارته اعلانک پک مهم بر عام اولدیغی بر حقیقتدر. فقط بونی بیان فقط یا پامایان واهمال ایدن تاجر لر ایچون، بو، اولو بر حقیقتدر؛ بونی بیان و اعلان یا پماق یولنده پاره صرفندن اصلا چکینمه یی تاجر لر ایچون ایسه بو حقیقت دیری بر حقیقتدر. اصل استقلالک اقتصادی استقلال اولدیغنی بیلیر، جمله من بیلیر، که بو بر حقیقتدر؛ فقط بو حقیقت زده، اوزون مدت بر حقیقت میته، اولاراق قالمشدر. بیوک بر انشراح ایله کورویور، که بو حقیقتیز یا واش یا واش حیاته کلیور. (حیات) مجموعه سی ایچون حاضر لادیغیز بر تبعة کوروله چکی اوزره آلتش یتش سنه اوله ارجاع نظر ایتدیگیز زمان اقتصادی حقیقتلرک زده چوق جانی بر حال آلمش و صو کره لر بر چوق سبیلره صولمشدر.

شهید مغفور مدحت باشک باش وکیلکی زماننده (اصلاحخانه) نامیله هر ولایت مرکزنده یا پیلان صنایع مکتبلیر یودعوا مزک دلیلیدر. بو کون (بلغارستان)، مدحت پاشا طونه و الیسی ایکن اوراده وجوده کتیرمش اولدیغنی صنایع مکتبلیر و نمائل مؤسسه لر سایه سنده بر اقتصادی وارلغه مالک بولونماقده در، عقلی باشنده هر بلغار مدحت پاشانک خاطر مه سی حضورنده اکیلیمکده تردد ایتمه مکده در. بالقان حربنه تقدم ایدن اوزون سنه لر ظرفنده اردو مزی، بلغار شایاق فابریقه لر یی الباس ایتمشدر.

اوصیره ده بر کون، بلغارستاندن اردو مزک احتیاجانی ایچون کتیر یلمن و سلطان احمد میداننه طاعلر کیمی یقلمش اولان بلغار شایاغی دنکلیری کور دیکمز زمان، (اجتهاد) بلغارستانک اقتصاداً استانبولی استیلا ایتدیگنی فریادکار برلسانله ایضاح و اعلان ایتمشدک. (حق) غزته سنده چیقان (مالیه و ملیه) عنوانی اوزون و آتشلی مقاله مزده ده عینی دعوا یور و تولمشدی. عسکر مزی کندی منسوجات فابریقه لر مز الباس ایتمه لی در. بر قاچ غروش داهاهالی ده اولسه بونی یا پمالی یز دیدیکمز زمان اوصیره ده مالیه ناظری بولونان ذات زه: «بودجه سنده آجینی بولونان بردوت بوملاحظه لره اهمیت ویره من. نروده اوجوز مال بولورسه اورادن آلیر.» جوانی ویرمشدی.

(مالیه و ملیه) مقاله سنک سوزشنی الهام ایدن بو سوز او ایشدی. امورک و اولیای امورک بو کون دیکشمش اولدیغنی کورمک مشکل دکلدر. ذهنیت لر دخی خایی دیکشمشدر.

بودجه ده آجیغیز و اردییه و معمولات داخلیه یه نسبتله بش اون غروش دها اوجوز مال آماق ایچون پاره مزک، دولایسیله استقلال مزک خارجه کیتمه سنه راضی اولاجق بر مالیه و کیلی بو کون بولونماز و اون بش سنه اولکی ناظرک ملاحظه سنده بولونماز. عصمت پاشا حضر تلری شبهه سز یوکسک بر قناعتدن، اقتصادی استقلالک استقلاللرک آناسی و مبناسی اولدیغنی قناعتندن ملهمدر.

۱۸ شباط ۱۹۲۷ تاریخی (ملیت) غزته سنده محب فاضلمز احمدک اقتصادی ساحه ده تورکرک کبری قالمالری سبیلری. عصمت پاشانک نطقی مناسبتله - تحلیل ایدیور. یو سبیلری اوچه تفریق ایتمشدر، که خلاصه سی شونلردر: استبداد اداره، عسکرلکک تورک عنصرینه تخصیص اولونماسی، تورک عنصرینی دوانک حمایه ایتمه. مه سی. خلاصه خلاصه بو اوچ سبیدن ایلک ایکسینده متفقز ایکنجیسی بر آز محتاج ملاحظه بولماقده یز. زیرا دوشورون دوشوریه حمایه نک تشجیمکار اولماقندن زیاده گویشه یی اولدیغنه قائلز. دولتک یا پاجاغی شی آلی و علمی مؤسسه لر واسطه سیله اهالی یی محادله حیاته مظفر اولمایه مقتضی تجهیزات ایله مجهز قیلماق، حریت و امنیت

باشنده كزیده تورك مالیه و صنایع متخصصلری ده بولونان
بومؤسسہ آوروپائی برانتظام ایله ایشله مكدده. بوانقهك
توسعی و امثالنك تعددی چوق تمخیه شایان در.

بوموضوع، اوزه رینه بر چوق دفعه لر عودت ایدیلهك
بر موضوعدر. حكومتك باش وکیلنده اقتصادی
اندیشه لری كورد كدن صوكره بز اندیشه سز چالیشمايه
و اولو حقیقتلری جائلی حقیقتلره تحویل ایتیه بورهك
انشراحيله، دوام ایدیه بیلیرز قناعتندیم. بوقناعت یالکیز
لفظی مراد اولونان بر قناعت دكلدر.

۲۲ شباط ۱۹۲۷ اجتهاد شوی

دوقنور عبدالله جودت

تأمین ایتمكدر حمایه بوندن ایلری کیتدیکی وقت، فردلر
علی الدوام دولته استناد آرمایه آلیشاراق عقیم و سقیم
بر یوله صوقولمش اولورلر.

عصمت پاشانك نطقندن دیگر مسعود بر نتیجه دخی
چیقور، که اوده بعدما مملکتك طوپراق آلتی ثروتندن
استفاده یه قرار ویرلش اولماسی در. برقاج مناسبتله یه (اجتهاد)
صحیفه لر نده تکرار ایتمش سزدر، که تورکیه مزك برزراعت
مملکتی اولماسی صفقی تالی بر صفتدر. مملکت سز هر
شی دن اولی معادن مملکتیدر. Delauney (آناطولونك
ثروت معدنیسی) آدلی تبعنامه سی بومعدانك اصابتی مؤید
معطالره دولودر. دولتك صوك سنه لرده (تورکیه صنایع
و معادن باقه سی) فی تأسیسی بویوك بر اصابت اولشد.

فلسفه شوی :

سری قوتلرک اقتصادی قانونلره قارشى مبارزه سی

محرری : Gusiave Le Bon

2

بورصده مبايعه Rachats اجرا سیله فرانك قورینی
محافظه یه مساعد بر بورصه مانوره كتله سی Masse
de manoeuvre وجوده كتیر یله بیلیر.

شبهه سز بورصده بر پاره Devise ایچون اجرا
ایدیلن طلیله بوارهك قوری صنعی اولارق بوكتلیله
بیلیر. فقط بوقوری الی غیر نهایه دوام ایتدیرمه یه موفق
اولماق ایچون، كندی پاره سنی صاتون آلان دولتك مالک
اولمادی بر آلتون پاره احتیاطی لازم اولور، مالک
اولمادی دیورزه زیرا بومبايعه یی یاباجاق دولتك آلتون
خصوصنده کی فقیر لکیدر، که پاره سنك دوشوكلکنه باعث
اولور. شبهه سز بو مبايعه یی یاپان دولت، ظن ایدر، که
قیمتی دوشوك کاغد پارهك آلتون پاره ایله برقاج دفعه
تبدیل ایدیله سی خلقه، آلتون پاره ایله دیکشیدیرمك
ایسته مکسزین کاغد پاره سنی محافظه ایدوكل درجه ده
امنیت الهام ایدر.

آلمان و بلجیقا اولیای اموری، بری بری متعاقب،

بورصده مبايعه واسطه سیمه بر پارهك قیمتی صورت
قطعه ده تثبیت ایدیل بیلیر می ؟
مشهور مالیونك ده اشتراك ایتش اولدینی بوقورونتو،
بوخولیا، مارقك سقوطی طور دورماق ایسته دیکی وقت
(آلمانیا) یه وعینی اصول ایله پاره سنك قیمتی یوكتلته
بیلهكی زعمنده بولوندینی زمان دخی (باحقیقا) یه بر چوق
میلونه مال اولدی.

برقاج زماندنبری یکدیگریه خلف، سلف اولان
فرانسز مالیه ناظرلری ده، ممائل خولیا یه قابیلدیلر.
بوخولیا بر چوق میلیونلره مال اولدی و بر نظارت تبدلی
واقع اولماق سزین، Banque de France ك آلتون احتیاط
پاره سی تماماً محو و نابود اولق تهدیدی آلتنده قالدی.

« نه قسبه رت » لرمز، فرانسهك متفقلرینه اولان
بورجلرینی طانیما سنی توصیه ایتدیكلری وقت شبهه سز
بونلر دخی فرض ایدیورلردی، که بورجلرک بو طانیما سنه
قابیلان اجنبی بانکرلرینك اقراض ایده جکلری میلیونلره،